

Сталинскöй Конституция знамја улын

політическöй активностыс паскыд народнöй массајас-лөн. Став страна паста лоісны дас сурсјасөн кружокјас, конјасын народ велдöб Сталинскöй Конституция да вьл избірательнöй закон. Регыд заводітчас Верховнöй Советö кандидатјасöс выдвігајтöм. Народ төдö, мыј абу јона важнöйжык могыс, кушдöмөн лоö государственнöй управленіјеса высшöй органö кандидатјасö сешдöм јöзöс индöм, кодјас вöліны ескö способнöйöс великöй страстөн тышкасны Ленин—Сталин делö вöсна, кодјас вöліны ескөн социалістическöй рöфиналөн доблестнöй патриотјас.

Сöветскöй да партинöй организацијајаслөн став выныс колд лоны вескöдöма сы вьлö, медем рабочöй-јаслөн, крестаналөн да сöветскöй служашщöйјаслөн дас миллионјас, кодјаслы закон сетіс избірательнöй правојас, імеітис став позанлуноö пöртны најöс олöмö. Міјан условіјесын оз вермы лоны нібтö сöветскöй гражданин, кодлөн ем бöрјасöм вьлö да бöрјомайн лоны вермöм вьлö право, медем ез іспользуйт ескөн тајö правосö.

Торја выманіје колд сетны республиканскöй, окружнöй да участковöй избірательнöй комиссијајасса состав вьлö. Оз ковмы доказывајтны, мыј избірательнöй комиссијајасö колд выдвігајтны честнöй, політическі безупречнöй јöзöс. Но емöс сігналјас, мыј торја местајасын тајö делö дінас матыстчöны возмүтительнöй легкомысліеөн. Сіа, напірмер, партија Западно-казахстанскöй обкомлөн бјуро окружнöй избірательнöй комиссијајасса председателö кандидат пыдді рекомандуйтö кушдöмкö работникöс, коді сіјö-жö обкомлөн ердöдöма народлөн врагјаслы потворствуйтöмын.

Народлөн активност лоö мед бур гарантіјаөн сылы, мыј став вражескöй профелкајас лоö жугдöдöма. **Вьлöжык бдітельность, партинöй да непартинöй большевикјас! Топыджыка коммунистјаслыс јітöдсö беспартинöйјаскöд! Коммунистјаслөн главнöйс—кандидатјасöс выдвігајтны беспартинöйјаскöд öтвылыс, не торјöдчыны беспартинöйјасыс!**

Октябрь 12-öд лунсан заводітчис избірательнöй кампаніје. „Тајö выдвігајтö торја серјознöй могјас Сöветскöй Сојузса рабочöй класс вождö, класс-гегемон вождö, коді должен і öні петкöдлыны ассыс јурнудана ролсö странаын.

Міјан томјöз, коді быдміс революция војасö, некор ез төдлы нартітöм да експлоатация; міјан нывбабас, кодјасöс мездöма сöветскöй властөн подне-

вольнöй состојаніеыс, полүчитісны став ыжыд правајасö, кызі і мужчінајас, міјан інтеллігенция, коді ползуйтчö народлөн уваженіеөн, коді (народ) сетіс сылы ыжыд позанлунојас плодотворнöй творческöй уж вьлö; міјан стахановецјас—рабочöй класслөн медбур пиянјасыс,—ставныс најö петкöдлыны бöрјасын кампаніеын політическöй сознанијелыс обраецјас.

Бöрјасöмјасöз колдм кадсö—**декабрь 12-öд лунöз** ставнас колд іспользуйтны бöрјасыны лöсöдчöм вьлö. Міјан агитаторјас, пропагандістјас, беседчикјас да чтецјас долженöс музлытöг ужавны ужалыс јöз паскыд массајас пöвсын, төдмöдны сöветскöй гражданоöс асланыс правојасөн да обязанностјасөн, виставны бöрјасысјаслөн могјас да төдчанлуи јылыс, агітирујтны міјан странаса вермöмјас вöсна. Газетјас, радио, кино, міјан агитация нудан фронт вьлыны сурсјасөн јöз—ставыслы колд музлытöг ужавны СССР-са Верховнöй Советö бöрјасöмјас кежлö лöсöдчöм вьлыны. Бöрјасöмјасöз колдм кадыс лоö сешдöм кадөн, кор „самöй олöмнас лоö прöверітöма партинöй да сöветскöй организацијајас політическöй ужлыс качествомö. Верховнöй Советö бöрјасöмјас куза избірательнöй кампаніје—революция став војас чöжөн медеа ыжыд да медеа массöвöй політическöй кампаніје, серјознöй політическöй экзамен.

Верховнöй Совет—страналөн сöлöм. Верховнöй Советлөн депутатјас—народнöй вöла, народнöй стремленіејас выражајтысјас.

Рöфина төдö, мыј сылөн народыс Сојузса Верховнöй Советö мöдöдас сешдöм јöзöс, сешдöм партинöй да непартинöй большевикјасöс, кодјас кысныс вьл драгоценнöй ветвјас міјан отечество славалөн венөкö.

Кык төлыс мысті, декабрь 12-öд лунö, Сталинскöй Конституция подув вьлыны міјан страна кутас бöрјаны ассыс представителјасöс Сöветскöй Социалістическöй Республикајас Сојузса Верховнöй Советö.

Код вöсна гöлсуйтны? Со вопрос, кодöс ас војас сувтöдö міјан рöфиналөн быд гражданин, избірательнöй урна дінö мунöмөн. Кодöс мöдöдны власт аслас верховнöй органö? Од гöлöс колд сетны сы вöсна, коді пондас беззаветнöја дорјаны міјан социалістическöй отечестволыс интересјасöс, а сіа-кö, рабочöйјаслыс, крестаналыс да служашщöйјаслыс кровнöй интересјасöс.

Медем јаснöја аслыд вочавічны тајö вопрос вьлас, мед быд избірател медвоз кақтыштис, мыјөн міјан рöфина вöлі важөн і мыјөн лоіс öні. Мед томјöз јуалас старікјаслыс—рабочöй-јаслыс да колхозникјаслыс кызі најöлы овсис царскöй власт дырјі, капиталістическöй стрöй дырјі.

Кодлы лöсыда овсис важса Русын? Озырјас чукöрлы—помещікјаслы, фабрикантјаслы, кулакјаслы, торговецјаслы. Тајö сворасы цар јурнудöмөн пукаліс народнöй сылі вьлыны, грабітис народöс, госсаліс сы шщöт вьлö. А ужалысјаслөн уна миллионнöй массајас? Кысань-кыаöз сöкыд, ізнурітельнöй уж, тырвыјö правотöм, шыгјалöм, корысалöм, щöкыда ужтöмалöм, аскіја лун вöсна век тревожитчöм—тащöм вöлі олöмыс царскöй Россияын ужалысјаслөн, тащöм і öні быдлаын рабочöйјаслөн да крестаналөн олöмыс Сöветскöй Сојузсыс öтдор.

Великöй Октябрскöй Социалістическöй революция

Избирательнöй кампаніје заводітчис

мездіс Сöветскöй Сојузса народјасöс немöвöјја кабалаыс да увтыртöмыс, лöсöдчіс міјан странаын сöветскöй власт.

Колі кыч во, і мі вöчам ыжыдыс-ыжыд вермöмјаслыс да дöстіженіејаслыс ітогјас. Россия чудеснöја преобразуйтчіс! Абу сөсө сені експлоататорјас-помещікјас да капиталистјас, најöс шыбытöма міјан странаыс. Сорвыс коллективизация подув вьлыны бырöдöма кулакјаслыс класс. Сöветскöй Сојузын окончательнö да бесповоротнö победітис социализм.

Вужаныс вежсісны рабочöй класс да крестанство. Народјаслөн вöвлöм каторжнöй „турма“ пöрис националностјаслөн братскöй дружбаа странаö.

Сені, көні вöліны пустырјас лөбö сулалісны жалкöй ічöтік фабрикјас, быдмісны социалістическöй фабрикјаслөн да заводјаслөн гигантскöй корпусјас. Сöветскöй власт стрöитис зевгырыс заводјас: тракторнöй, комбайновöй да вьзму овмöсса мукöд машинајас вöчан заводјас. Автомобилјас, самолетјас, станокјас, зев сложнöй машинајас—ставыс сіјö, мыј революцияöз вајеыліс граница сайыс, мі öні вöчам асланым заводјасын, асланым материалјасыс. Војнаöзса добычакöд сравнітöмөн öні кујім пöв унжык нефт, пöл пöв унжык ізшом мі перјам му пыщкыс, ноль пöв содіс стал вöчöм. Царскöй Россияын вöчлöм серті міјан социалістическöй промышленностис содіс пöшті дас пöв.

Сені, көні вöліны жалкöй крестанскöй муторјас, öні паскöдчісны колхознöй му-јаслөн шымыртны вермы-

тöм просторјас. Со ветымын миллион гектарыс унжык му, коді војдöр принадлежітис помещікјаслы, царлы да сылөн родственікјаслы, монастырјаслы да кулачестволы, сöветскöй властөн сетöма колхозјаслы донбосттöг да нем кежлö ползуйтчöм вьлö.

Октябрскöй революцияöз странаын ез вöвны тракторјас. Öні социалістическöй мујас вьлыны ужалöмы 450 сурс трактор. Најö вежöны 8.300 сурс вöлöс. 121 сурс комбайн мездöны колхозникјасöс да совхозјасса рабочöйјасöс пöс, страдна кадö сöкыд ужыс. Став страна паста колхозјас да совхозјас таво чукöртöны зев бур урожај. Колхознöй му бура мынтысö честнöй ужыс. Абуöс-нын сөсө важсіктјас: нежеловкајас, дыр'авинајас, заплатовкајас, голдухінјас,—ем зорчалан, пыр öтарö озырмыс колхознöй сікт.

Лöсöдöма вынöдра, возынмуныс, техническі бура оснастітöм Рабоче-Крестанскöй Краснöй Арміја. Сіјö суса вьдö сöветскöй границајас, сіјö дас сетны павартан удар лубöй захватчікы, кысань көт сіјö ез во.

Міјан странаын нывбабаöс мездöма унавоса нартітöмыс, сіјö лоіс социалістическöй обществоса тыр-правоа шленөн. Јона вьлö кыптис народјаслөн культураыс, муртыштны поэтöма быдміс народнöй образованіје. Народнöй массајасын зорчалö сурсјасөн талантјас, кодјасöс важ стрöй пöдтіс, талаліс, жүгöдіс. „Овны лоі лöсыд-жык, јортјас, овны лоі гажажык“.

Міјан странаын пöрысјас томмöны. Быд том зон быд ныв возын восатуј. Налы нинöмла повны аслас аскіа луныс. Міјан странаын абу безработіца. Сіјöс бырöдöма, кызі бырöдöма гöллун карын і сіктын. Совет Сојузса быд гражданин імеітö труд вьлö право, коді гарантірујтöма Сталинскöй Конституцияөн. Вот мыј вöсна радлана труд, сізі ужыс спорітчö, вот мыјла міјан сіктын і карын великолепнöй ужалысјас—стахановецјас, ударникјас, кодјас петкöдлöны уж производительност кыпöдöмын обраецјас.

(Помыс лоö локтан номерын).

Хроніка

СССР-са Осоавиахим Центральнöй Советлөн президіум решітис чукöртны Осоавиахимыс којмöд ставсојузса сјезд 1938-öд вöса март 25-öд лунö.

Октябрь 7—9-öд лунјасö муніс Осоавиахимлөн первојја республиканскöй сјезд. Снімок вьлыны: сјездывса делегатјас Фролов (Сыктывкар), Пöлитов (Удора), Черных (Летка), Шахтаров (Уса) да мукöдјас.

Фото Пельмеговлөн.

Кызі олісны рабочөјјас революціјаөз

МАЛЧИКЫН

Мен ачым—Синков, — сещөм сикт ем Раменскөј чорын. Велөдчи ме земскөј школаын. Секи егө і гөгөрво-волөј воэо велөдчөм ылыс. Неуна велөдчыштін—ремеслоө кутчыс. Менө Москваө и нуисны, малчикө.

Сетисны Расторгуев вок-жаслөн конфітерскөј фир-маө. Ужавны колө вит во —медса сөд уж, і ужыс первој кык восө 2 шайтөн төлыс жалованно, а сесса —3 шайт төлыс. Первој восө ми „малчикјас“, пыр вөлім котралөм вылын.

Меным кык во мысти удайтчис пышныны Растор-гуевјасыс да вужны Отто Крафтлөн конфітерскөј фир-маө, Тверскөј вылын, Олсуфьев керкаын.

Крафт шөктис меным вос-тавын да пөдлавын мага-зин өзөс.

І заводітчисны выл ізде-вательствојас. Крафт раде-тис французскөј водка, пон да плет, кодөн нөјтис мал-чикјасөс. Сіјө корліс міја-нөс кабинетас да велөдис:

— Малчик! Магазинө пырө барына. Төдан, кызі өзөссө востны?

— Төда.

— Магазинө пырө бары-на. Төдан, мыј сылы колө? Малчик чөв олө.

— А те гөгөрво! Сінјас сертыс гөгөрво, мыј колө барыналы: канфет либө пірожнөј.

Көт крафт ыждөдліс мі-жанөс „пажјасөн“, гажыс таыс вөлі ічөт: нөјтис сіјө „пажјасөс“ нөті жаліттөг. Магазин воссыліс 10 час асылын, пөдласис 11 час воын. Кок јывсыд усан 13 часнад. Уж бөрын колө нөшта мунны көзайн дінө докладыајтны:

— Талун ег пөлучіт за-мечаніејас.

Сөмын та бөрын лөзө вөлі узны, өдва којка дорөзид кыссан. Мыјда сінва мі кістлім нөјтөмыс, өбидасыс, локыс!..

Вісталан міжан велөдчан војас јылыс советскөј фаб-заучныкы, —сіјө, нөшта оз веріт, шуас: кушөм јөјтөд-лөм... Ферт, јөјтөдлөм...! Сещөм кадө заводітлім мі, старікјас, ассыным олөмны-мөс. Мед томјөз сіз-жө јона, кызі і мі, ненавіді-тас тајө лок царскөј кадөс.

Васіліј ГИРОТКІН.

Мосплодотерговошщ 1-ој номера конфітерскөј фаб-рікаса старшөј мастер, Москва. („Правда“).

Мастерјаслөн нөјтөмјас

Рабочөјјас царізм дырјі подвергајтчылісны не сөмын быдсикас оскорблені-јејаслы да униженіејаслы, но і мастерјасөн, подр'ад-чикјасөн, управлајущөј-јасөн да мукөдјасөн нөјтөм-јаслы. Сөмын өті Москов-скөј округын 1902-өд воын 2164 рабочөј сетисны жа-лобајас нөјтөмјас вылө.

ӨТІ ОТКРЫТИЕ ЫЛЫГ

Буржуазнөј общество олө да кутөө ісклүчительнө миллионјаслөн меда уж вы-лын. Татөг—ні помештік-јаслөн доходјас, ні капіта-лістјаслөн прибылјас, ні пөт кынөмөн олөмлөн быд-сикас „производнөј“ источ-никјас кызі гонорарјас, жа-лованнөјјас да сіз воэо вө-ліны ескө пөзтөмөс. А сіјө выннас, коді вөтлө милли-онјасөс уж вылө медасыс-јас радө, ем шыгјалөм.

Тајө фактыс важ, быдөн-лы төдса, избітөј. Буржу-азнөј публика сы дінө вел-алө да сіјөс „оз казав“. Но кадыс-кадө нуждалөн да корысалөмлөн роскошкөд орччөн вопіјущөј случај-јасыс заставлятөны—тор-јөн-нін грөзитө-кө буржуа господалөн здорөвјелы да благополучіејелы! — вөчны „открытіејас“. Быд ыжыд карын, лубөј сиктса пелө-сын оз-оз дај „востасны“ ужаснөј, отвратительнөј, мортлы недостөјнөј најт, корысалөм, еновтөм. „Вос-

тасны“, төдмөдасны публи-каөс „гырыс“ газетајас пыр, сорнітасны лун-мөд дај вунөдасны. Пөтыд шыгјалыстө оз гөгөрво...

Неважөн Петербургын төдмөдіс публикаөс ташөм „открытіејассыс“ өтікөн доктор Козловскіј, коді відлаліс Рождественскөј частса 251-өд пелөсса квар-тіра.

„Пемыд, васөд комна-тајас, дука сынөд, најт, сундукјас вылын, жожын узлөм, страшнөј скучен-ност (3.578 олыс 251-өд квартираын), стенјасас пычіктөм лудікјас ужас-нөј серпас“. („Новое время“ № 13.236).

Народнөј здравіе об-щество, коді кывзіс тајө докладсө, шуіе разрабо-тајтны востөссө... кыпөд-ны ходатајство... корны обслөдујтөм јылыс... мөд ногөн-кө вөчис ставсө, мыј верміс.

Некымын лыдпас С. Пе-тербург карса 1911-өд во-

са статістикаыс. „Коры-јасөс разбірајтөм да візөм куза особөј прісутствіе“ распор'ажөніејө воіс 16.960 корыс. На пөвсыс 1.761-өс сетөма судө—ен беспокоіт чістөј господаөс!—1.371-өс мөдөдөма рөдінаө (сікт „велалөма“ вөзйтчыны корысалөмөн), 1.892-өс колө-ма прісутствіе учрежде-ніејасын візөм вылө да 9.694 өс—мөздөма.

Век-жө трудітчисны прі-сутствіеын, вөчисны „раз-бор“, оз прөста налы жа-лованнө мунтыны.

Тајө-жө 1911-өд воас уж куза карса біржаө (Мос-ковскөј застава сајын) шыа-сіс 43.156 чернорабочөј, уж корсөмөн. Получітис уж 6.076 морт.

„Мөздөмјас“ (корысјас „візөмыс“, чернорабочөјјас ужыс) узлөны улч вылын, ночлежкајасын, углөвөј квартирајасын... открытіе-јас вылө материал.

„Правда“ № 29 (233), 1913-өд воа феврал 18 (5)-өд лун.

Кырымпас: В. І.

КАТОРЖНӨЈ УЖ

1897-өд воа Ставропси-јаса перепіс серті россіја-са промышленност став отраслјасын лыдсыссыліс 9.152 сурс рабочөј. На пөв-сыс 2.427 сурс, либө 26,7 прөцент, вөлі томјөз 8-сан 19 арөсө.

Сөкыд нужда заставляјт-ліс рабочөјјаслыс чөлаөс меда ічөт арлыдсан мун-ны капіталістическөј завод-јасө да фабрикјасө, а сіз-жө частнөј мастерскөјјасө да заведеніејасө. Царскөј Россіјаса став рабочөјјасыс 10 прөцентис заводітисны ужавны, 10 арөс тыртөз (весіг 5—6 арөссаң), жын-сыс унжыкыс мунисны уж вылө 10-сан 14 арөсө да сөмын којмөдјукөныс заво-дітис ужавны 14 арөс ты-рөм бөрын.

☆

Формалнө царскөј закон-јас ічөт арлыдајаслыс ужа-лан лун ограничајтлісны 8 часөн, делө вылас-жө, фабричнөј инспекціја даннөј-јас серті, 1913-өд воын 252 сурс подростокыс, кодјас вөліны занатөс промыш-ленностын, 144 сурсыс ужа-лісны 10 да унжык часөң лун.

Гырыс рабочөјјаслөн ужа-лан лун уна заводјасын да фабрикјасын воліс 14—15 часөз да весіг 17 да 19 ча-сөз.

☆

„Рабочөјјаслөн уждон да капіталістјаслөн прибыл Россіјаын“ Статтаын, ко-дөс печатајтөма „Правда-ын“ 1912-өд воа августын, В. І. Ленин, буржуазнөј статістика офіціалнөј дан-нөјјасөн пөлзүјтчөмөн, пет-көдліс, мыј рабочөјлөн шөркод уждон 1908-өд во-ын вөліс 246 шайт во, либө 20 шайт 50 ур төлысын. Прібыл-жө быд рабочөј капіталістлы вајліс 252 шайтөн во.

Подростокјаслы капіта-лістјас мынтылісны гырыс-јаскөд өткод ужыс жын-мында либө нөшта ічөтжык уждон.

☆

Капіталіст Савва Моро-зов рабочөјјасөс штрафү-төмыс пөлучајтліс 800 сурс шайт во. Тајө вөлі рабочөј-јаслы мынган став уж до-ныс 40 прөцентис.

Немөвөјса инвалидност

Царскөј Россіјаса быд 10 сурс рабочөј вылө вөліс 325 несчастнөј случај 3 луныс унжык трудоспособ-ност воштөмөн. Тајө рабо-чөјјасыслөн пөшти вөтөд јукөныс пөлучајтліс немө-вөјса инвалидност.

РАБСТВО ЫЛЫГ ДОКУМЕНТЈАС

„КӨЗАЈЕВАЛӨН“ ПРОИЗВОЛ

„Медасөм срок колтөз, либө-жө, урчіттөм срок кежлө медасөм дырјі, кө-зайнөс 2 вежон вожык прөдупредіттөг ужыс асвө-лөмыс өткажітчөмыс таын мыжа фабричнөј либө за-водскөј рабочөј подвергајт-чө арестө өті төлысыс не унжык“.

(Промышленност јы-лыс устав, 51-өд статта).

„Коді пыріс фабрикаө, сіјө оз імеіт право петны ворота сајө, нарушітөмыс —штраф 1 шайт“.

„Сы вөсна. мыј фабри-чнөјјас лөзөны аслыныс бес-покоітны көзайнөс—корны сөм, то прөдупреждајта: сөм сеталөм нојабр 20-өд луныс вожык оз ло, во-жык корны смелітчысөс лөө расчітајтөма зікөз“.

Фабрікант Пешковлөн објавленіејасыс (Мос-ковскөј губерніја).

НАСІЛІЈЕ

Унадн, міжанкод безза-щітнөј учөніца-нывјасыс занатөс Россіјаса унасикас прөдпріјатіејас вылын. Мі-жан фабрикаын ем управла-јушчөјлөн отсасыс, коді не өті нылөс-нін лөзіс мос-кі куза. Налы, кодјас көс-јисны дорјыны ассыныс честсө, сетөны расчөт. Міжанлы, велөдчысјаслы, сушествујтө 10 час да жынја ужалан лун пыдді 12 часа ужалан лун, кызі гырыс рабочөјјаслы. Обөд

кадө колө весавны станок-јас, і тајө часјасыс оз мынтысны, а візөдөны, кыз ескө штрафүјтны. Работні-цајас нөјтөны ассыныс уче-ніцајасөс, а дорјыны не-кодлы. Быд во міжан фаб-рікаын отравлајтчөны ра-ботніца-нывјас. Помкајас: „ез вермы терпітны кре-постнөј нартітөм“, „позө-ртітөма, јанзімыс“.

Работніца - нывбаба пісмөыс, кодөс пече-тајтөма „Невскөј звез-даын“ 1912-өд воа октабр 16-өд лунса 27-өд №.

„Отравітчис 14 арөса зон Мурашов, воштөм шайтыс көзайнөн накажітөмыс полөм вөсна... Жагөдчис 15 арөса зон Богачев, 3 шайт 50 ура стеклө жүгөдөм вөсна вөтлөмыс полөмла“.

„Чөлад-мучөнікјас“ статтаыс, кодөс пече-тајтөма „Правдаын“ 1912-өд воа јун 28-өд лунса 51-өд №.

ШТРАФЈАС

1) „Код морт калідорын гора сорнітис, мыј став гы-рысјасыс пөдлеңјас да гра-бітелјас. Обходнөјјас ко-рісны сіјөс лантны, но сіјө ез кывзыс, мыјыс бөстөма стөрөжкаө. Штраф 2 шайт.“

2) Улчын гора сыліс сыланкывјас. Кывзыстөмыс пукөдісны стөрөжкаө, мыј јылыс доложітөма хожајст-веннөј частөн јуралыслы.

3) Кывзыстөмыс вөтлыны вөліној квартираө“.

Сіјө-жө рабочөј јылыс фабрикалөн сведеніејас:

1) „Уж вылө сорөн петө-мыс—штраф 50 ур.“

2) Мастерлы грубөстыс —штраф 1 шайт.

3) Пастасіс уж ештытөз 5 мінут вожык—50 ур.

4) Кывзыстөмыс—40 ур.

5) Жалујтчис инспектор-лы, мыј сылы сетисны лок-јај. Штраф 1 шайт.“

Орехово-Зујевоын Савва Морозов фабрикаса „Чорнө-кыгаыс“ өті рабочөј јылыс выпіска.

„СУДАСО ВӨЛІ НӨБӨМА“

„...Керкајасын кынмам, рабочөјјасөс вөтлалөны не-кушөм помкатөг, а фабри-чнөј инспектор весіг вөтлө најөс Архангелскөј губер-наыс; расчөт пыр кутөны, мынтөны не ставсө; өбөд вылө свістокјас сетөны мі-нут кык сормөмөн, а өбөд бөрын—мінут 15 да 20 во-жык; лавкаын нан пыр ул да некытчө шөгмытөм,— не өтчыд нулім урафныкы, коді вөчліс протокол, но мірөвөј судфасө вөлі нөбө-ма“.

Рабочөј Гр. Пасковлөн сле-дователлы показаніејасыс. Ар-хангелскын голландец Ганне-ман заводын 1915-өд воа вол-неніејас бөрын.

Испаніяса фронтјас ВЫЛЫН

ЦЕНТРАЛЬНӨЙ ФРОНТ

Правітелственнөй војска Гвадалахара секторын займітисны мјатежнікјаслыс поціціјас Коперналсан асыввылыс.

ВОЛЫВ ФРОНТ

Асыввыв секторын мјатежнікјас бостісны 502 да 280-өд высотјас. Чорыд атакадн правітелственнөй војскалы удајччис өтлыны прөтивнікөс, коді бостліс 910-өд высота.

Пеңја Бухан дорын бојын мјатежнікјаслөн лоіны гырыс вошөмјас. Правітелственнөй војскајасдн бостөма кык знамја, сөкыд пулемјот да мукөд оружіе.

ЛУНВЫВ ФРОНТ

Навалагрулја секторын республиканскөй частјас успешнөја атакујтөмдн бостісны мјатежнікјас поціціјаслыс первојја лініја, коді өлі Сера дель Гамо дорын, секи-жө кык пулемјот, винтовкајас да пленнөјјасдөс бостөмөн. Республиканскөй батарејас лылісны Бесас (Гренада провинціаын).

Левенфіш — Ботвіннклөн матч

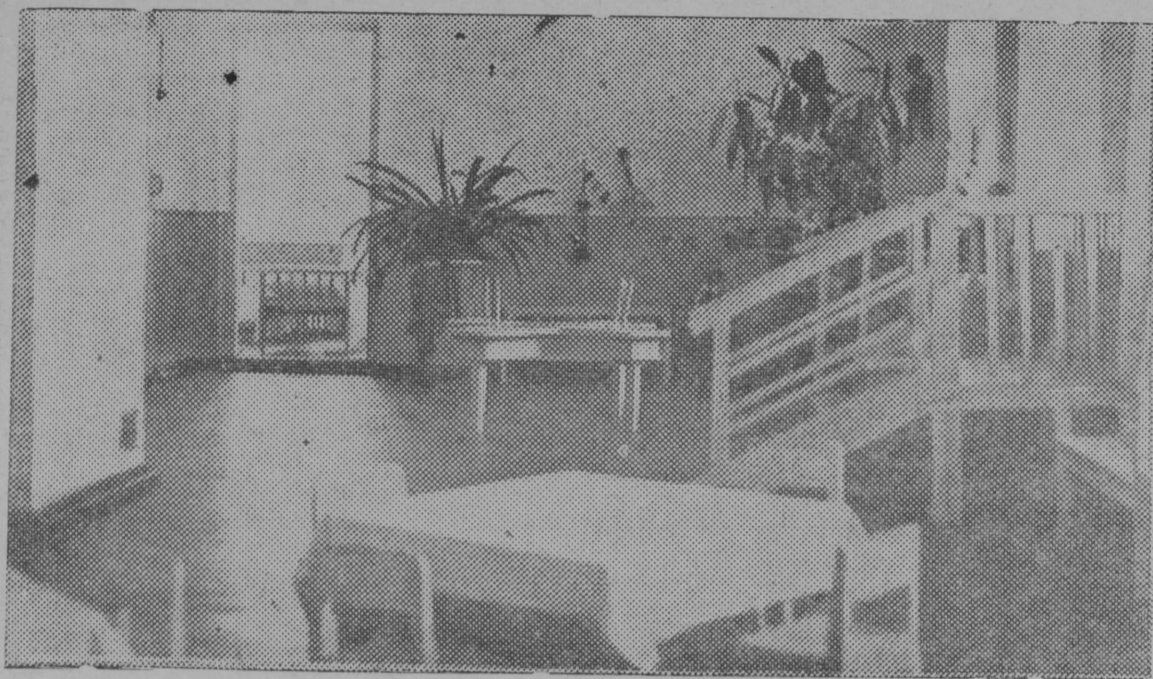
СССР-са шахматнөй первенство вылө матчлыс көмөд партія өлі колөма сешөм положеніеө, кор Ботвіннкі көсіс век өтарө шахајтөмдн өчны нічу. Октабр 10-өд лунө ворсөм вылыс заводітчөм бөрын 67-өд ход бөрын Ботвіннкі сөтчіс. Матчлөн счөт 2:1 Левенфіш пөлза вылө.

Октабр 12-өд лунө заводітчіс матчлөн 4-өд партія. Жежыдјасдн ворсө Ботвіннкі.

Матчса 4-өд партіяын первојја квајт ветлөмыс лоі чік сешөм-жө, кодјасдөс ворсісны Левенфіш да Ботвіннкі мөд партіяын.

7-өд ветлөмсаң заводітчөмдн Левенфіш выл ноғдн ворсө вариантсө ставнас. Ботвіннкі пешкајасдө петкөдө шөрас, Левенфіш наступајтө кыкнанладорса флангјассаң. 15-өд ветлөмын вылын Ботвіннкі жертвујтө пешка. Слон, кон да ферјас вежөм бөрын кымын-кө ветлөм мысті партія вужө ендшплө. Тані уна рөма слонјас предопределәјтөны тышыс мірнөја помасөм. 23-өд ветлөм бөрын партнорјас сөгласітчөны нічу вылө.

Октабр 12-өд лун—ворсөтөмлун. Октабр 13-өд лунө 6 час 30 минутын заводітчас матчлөн 5-өд партія. Жежыдјасдн ворсө Левенфіш.

Снімок вылын: Сыктывкарса 5-өд № детскөй јаслі.

Налчік—Москва кост байдаркаөн мунөм

Талун Гор'кіј німа культура да шојччан централнөй паркын фінішірујтөны Налчік—Москва кост байдарочнөй переходса участнікјас.

Кабардіно-Балкаріјаса 9 колхознік-студент, кодјас стартујтисны Налчікын јул 8-өд лунө, вајоны сөрсөс рапорт народјаслөн вожд Сталін јортлы асланыс том орфеноснөй республикалөн достіженіејас јылыс.

Командалөн состав: джемал Чеченов (переходса командір) Георгіј Пелехов, Шеес Бланов, Рантік Огонјано, Алексөј Швец, Владімір Тараканов, Алексөј Марөвичев, Султан Каиров да ныв—кабардінка Маржан Шінахова.

Спортменјас мунісны байдаркајас вылын Војвыв Кавказса бурнөй јуас куза, Каспіјскөй море куза, Волга куза да октабр 8-өд лунө пырісны Москва-Волга каналө. Талун кык час лунын Гор'кіј німа парк гранітнөй трибуна дорын лоө переходлөн торжественнөй фініш. Тані Кабардіно-Балкаріјаса колхознік-спортменјасдөс кутасны встречајтны кујім сурс москөвскөй фізкультурнік.

Чжу де назначітөма 18-өд корпусөн командујтысөн

НАНКІН, 10. Бејпін—Ханкоускөй көрттуј секторын војскајасдн командујтысөн назначітөма Фын Ју-сан. 8-өд арміядн командујтыс Чжу деөс назначітөма самостөјателнөй направленіеја національно-революціоннөй арміјаса 18-өд армејскөй корпусөн командујтысөн. Чжу дөлы отсасысөн назначітөма Пен де-Хуајөс.

КОМСОМОЛЕЦ-АГИТАТОРЈАСЛӨН КУРСЈАС

Јемдін, 11. (Төль пыр). Ыжыд актівностөн велөдөны СССР-са Верховнөй Сөветө бөрысөм јылыс положеніе Јемдін районувса комсомолецјас да томјөз. Колхозјасын, школајасын, сельсөветјас бердын организујталөмаөс кружокјас, мунөны лекціјајас, докладјас да с. в.

Госкаын первічнөй комсомолскөй организаціјаса секретар Трошев јорт кружокын ужсө бура сүвтөдөмөн кыскіс избірателнөй закон велөдөмө став томјөз-

сө. Кружокын велөдчөны унадн нывјас.

Віз сельсөветулын избірателнөй закон велөдөм могыс организујтөма 7 кружок. Кружокјасдн вескөдлөны прөвереннөй, політөческі выдержаннөй комсомолецјас.

Мөд бура встретітны бөрысөмјас да төдмөдны избірателнөй закондн рајоныс став ужалыс јөзөс, өні рајон пагта—Јемдінын, Візын, Ајкінаын мунөны комсомолец-агітаторјаслөн курсјас.

Пархачев.

Учітельјаслөн медвоғза республиканскөй конференціја

Октабр 12-өд лунө 10 час асылын вөссіс началнөй да среднөй школајасса работнікјас профессионалнөй сојузлөн медвоғза республиканскөй конференціја. Конференціја вылын прісутствујтөны 50 делегат решајушщөй гөлөсөн.

Областнөй комітет уж јылыс отчетнөй докладөн выступітис Молодцов.

Доклад куза сорніјасын тыдовтчіс, мыј Молодцов төдлөма народлөн враг Цемберлыс подрывнөй ужсө, кутлөма ськөд јітөд, но тајөс организаціјаыс җе-

бөма. Конференціја тајө фактсө төдмалөм могыс шуіс лөсөдны коміссіја, коді должен төдмасны делөнас да доложітны конференціјалы.

Доклад куза сорнітисны ставыс 30 мөрт, кодјас чорыда критікујтисны областнөй комітетлыс ужсө да сөтисны уна практөческөй предложеніејас.

Областнөй комітетлыс отчетнөй кадколөтса ужсө конференціја прізнајтис не-удовлетворітельнөјөн.

Октабрскөй празнік кежлө сөта сурс кубометр

Ме таво пырі пыружалан кадрө. Пырөм мысті пыр-жө өччө договор өрпункт-көд 3 сурс кубометр өр-вөчөм вылө. Первојсө сіз мөвпалі: „кор міса тырас бөстөм көсјысөм“?

Өні верма-нін шуны, мыј бөстөм көсјысөм лоө пөртөма олөмө өрлөзан сезонын, і ме лоа трөхтысачнікөн.

Кујім сурс кубометр өт-көблы өччы абу еща. Важноғдн-кө лысөны, сіјө лоө віт норма, но ме, стахановскөја ужалөмдн, віт мөртлыс норматө өтнам

вөча.

Өні мөнам тырө квајтөд со кубометр да көсјыса октабрскөй празнік кежлө тыртны сурс кубометр. Тајө мөнам лоө гөснөч велікөй празнікы.

Такөд щөщ ме пөта октабрвоғывса социалістөческөй ордіјысөмө да чуксала с бөрсө өтчыны Шарапов Васіліј Степановічөс.

Віччыса, тесаң, Шарапов јорт, вөчакыв.

Тысачнік Кузіванов Васіліј.

Јукбаза, Појол өрпункт.

Јапонөцјас пріменајтөны отравләјтан вөществөјас

ЛОНДОН, 11. Лондонын Кітајскөй посолство бөрја кујім лун чөжөн јөзөдіс некымын заявленіе, кодјасын індысө, мыј јапонскөй војска шанхајскөй фронт вылын пріменајтөны отравләјтыс вөществөјас.

ЛОНДОН, 11. Төрыт Лыверпулын фашістјас группалөн собраніе вылын, кодөс вісіс поліціја, должен өлі выступітны фашістскөй лідер Мослі. Антіфашістјас ыжыд чукөрыс јөз шыблалісны фашістјасдөс ізјасөн. Мослі јурлы жугалөм өсна воштіс сознәні-јесө. Фашістјас да антіфашістјас костын тышын ра-нітөма 10 мөртөс. Арестуј-төма 15 мөртөс.

Міјан рөфіна јылыс кнөга

Паскыд да вынөра Сөветскөй Соціалістөческөй Республикајаслөн Сојуз. Сінлы сүзтөмөс сьлөн пространствојасыс. Помтөмө сьлөн озырлунјасыс. Бырлытөмөс творөческөй вынјасыс сіјө народјаслөн. Велікөй да помтөм сьлөн хожајственнөй да војеннөй вынөрыс,—тајі заводітчө-выл кнөга „Міјан рөфіна“, кодөс лөчөма ВКП(б) ЦК партіздатөн А. Степкіј, С. Інгулов да Н. Баранскіј редакціја улын міјан прөкраснөй рөфіна јылыс, побөфітыс социалізмлөн страна јылыс.

Кнөга вајөдө вывті інтөреснөй да озыр фактөческөй материал зөв гырыс-вежөмјас јылыс, кодјас лоісны міјан странаын сөветскөй власт сүшчөствуј-төмлөн 20 во чөжөн.

Кнөгалөн тираж 4 міліон. Сөныс 85 ур.

Отв. редактор

Г. К. КОГІН.

Вниманиу художников и мастеров

Последний срок приема работ на выставку изобразительного народного творчества—25 октября.

Все художники и мастера, готовящиеся к выставке, должны направить свои работы к этому сроку, по адресу:

г. Сыктывкар, Дом народного творчества, Выставочному комитету.

Художники и мастера, желающие получить консультацию, могут обращаться в Дом народного творчества к тов. ОФФМАНУ (тел. № 0-81) с 11 до 3 часов дня или в Коми госиздат к т. ПОЛЯКОВУ (Дом печати, 4-й этаж, тел. № 2-43).

ВЫСТАВКОМ.